

Acte de proclamació de Josep-Lluís Carod-Rovira com a candidat a la Generalitat, l'any 2002.

→ tenció de 48 hores en l'estat d'excepció. Amb ell, una obra tan fonamental com l'*Enciclopèdia* pren els Països Catalans com a unitat d'anàlisi en tots els àmbits i els estudia i presenta com una comunitat europea no sols cultural i lingüística, sinó també nacional, amb identitat política.

El 1964 funda l'ens unitari Taula Rodona i quatre anys més tard és un dels portants del taüt de l'abat Escarré a pes de braços, el dia de l'enterrament, entre l'emoció dels assistents i la tensió creada per la policia present. El 1970 promou l'Assemblea d'Intel·lectuals de Montserrat i és un dels redactors del document que s'hi aprova, sent abat del monestir Cassià M. Just. Cridat a declarar, reuneix família i advocat, J. Benet, i decideix que hi parlarà en català. La muller, Hortènsia Curell, li aconsella: "Quan comencis a parlar en català, treu-te les ulleres, per si de cas..." El respon en català, rebutjat de fer-ho en espanyol o bé en francès com se li proposa i, davant el funcionari estupefacte que apel·la al "*derecho de conquista*", afirma que no reivindica un dret individual, si-

nó col·lectiu, que no li pertany en exclusiva i, doncs, que no hi pot renunciar. És enviat a cel·les de càstig a la Model, sotmès a observació psiquiàtrica per parlar en català i passa a disposició del TOP. Però la reacció solidària, al país i a fora, n'aconsegueix l'alliberament. A la presó rep suport i afecte dels altres presos polí-

«Amb ell, una obra tan fonamental com l'*Enciclopèdia* pren els Països Catalans com a unitat d'anàlisi»

tics, molts d'ells castellanoparlants, entre els quals el mític sindicalista León. Joan Brossa li dedica un sonet vibrant: "Jordi i capalt,/ tot sol davant la fera,/ des del seu cau li escups a la guerrera"...

El 7 de novembre de 1971 participa en la fundació de l'Assemblea de Catalunya

i hi aporta el valor de la unitat, sempre amb un to conciliador i positiu. Amb Francesc Vallverdú i Xavier Folch redacta el document *Report de treball sobre la campanya per a l'ús oficial del català*. El 28 d'octubre de 1973, en la caiguda dels 113, torna a ser detingut. La meua dona i jo vam sortir del seu domicili per arribar amb ell al lloc de reunió i, al migdia, havíem de dinar a casa seva. Carbonell torna a parlar en català i és torturat, empresonat i multat per això. En aquells anys negres, la Fundació Bofill, dirigida per Jordi Porta, va ajudar-lo a fer front a aquella situació tan dura per a ell i els seus. Mort Franco, esdevé un veritable orador de masses, a les quals transmet entusiasme pel país i la llibertat, com l'11 de setembre de 1976, a Sant Boi, i al Fossar de les Moreres el 1977, amb frases lapidàries: "No tot el que és català és bo" o "Que la prudència no ens faci traïdors". I introdueix el concepte de "nous catalans", que enforteix la idea d'unitat civil del poble català, en un projecte inclusiu, per damunt dels orígens. El 1979 crea Nacionalistes d'Esquerra, avançant-se al seu temps, i no reïx electoralment. Finalment, amb el seu amic Tísner, ingressa a ERC, que acabarà presidint, i on ja havien entrat alguns dels seus companys de viatge, com jo mateix.

Com a intel·lectual i acadèmic, els Països Catalans són el seu centre d'interès: estudis de Roís de Corella i de Sagarra, crític de teatre a *Serra d'Or*, historiadore de la llengua, els seus treballs sobre la cultura catalana a la Catalunya Nord, Menorca o Sardenya són fonamentals. Tenia la Naveta d'Or del Consell de Menorca, la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya i la Medalla d'Honor de l'Ajuntament de Barcelona. La pèrdua de la muller ens descobrí un poeta madur a *Hortènsia* i les seves memòries, *Entre l'amor i la lluita*, una vida de compromís i passió. Parlava del país i del futur lliure que somiava per a la seva nació completa, amb una lluïssor especial als ulls, ell que era més nacional que nacionalista, més patriota transversal que home de sigles i més intel·lectual que polític. Ara, sense ell, alguns estem més orfes.